

Natur
J.nr. BLS-301-00060
Ref. jje

FMPU spm 356 (alm. del) af 9. maj 2008

Vil ministeren kommentere det katalog over forslag til initiativer på biodiversitetsområdet, som Teknologirådet har udarbejdet i forbindelse med udvalgets seminarer om emnet og herunder punkt for punkt oplyse, hvilke initiativer regeringen agter at iværksætte for at opfylde de målsætninger, som Danmark har forpligtet sig til ifølge FNs Konvention om Biologisk Mangfoldighed samt EUs mål om at stoppe tabet af biodiversitet inden 2010, jf. MPU alm. del – bilag 252 og 315 samt MPU alm. dl – bilag 518 (folketingsåret 2006-2007)?

Miljøministerens svar på FMPU spm 356

Det globale 2010-mål for biodiversitet blev vedtaget af statslederne på Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i 2002 i Johannesburg. Ifølge dette mål skal der ske en betydelig nedgang i tabet af biodiversitet inden 2010.

Biodiversitetskonventionen er den globale konvention, som har påtaget sig at vurdere på internationalt plan, i hvilken udstrækning det globale 2010 mål indfries. I 2005 viste den globale miljøtilstandsrapport "Millinium Ecosystem Assessment"(MEA), at tabet af biodiversitet går hurtigere end nogensinde, og på den baggrund konkluderes det, at det kræver en ekstraordinær og hidtil uset indsats af verdenssamfundet, hvis det globale mål skal nås.

Naturpleje og naturgenopretning er en stor opgave, hvor det fulde resultat af indsatsen først vil vise sig på længere sigt. Regeringen har afsat 558 mio. kroner til natur- og vandindsatsen under den første miljømilliard fra 2007 til 2009. Oven i den kommer den ekstra miljømilliard, der skal anvendes fra 2010 til 2013, hvor en stor del af midlerne afsættes til natur og miljø.

Biodiversitet er grundlaget for, at økosystemerne kan fungere og levere basale ydelser til mennesker i form af mad, rent drikkevand, brændsel, tømmer, medicin og MEA vurderer, at 15 ud af 24 økosystemtjenester er i tilbagegang.

2010 målet for EU og for Danmark er at standse tabet i biodiversitet inden 2010. Kommissionens meddelelse om at stoppe tabet i biodiversitet i 2010 angiver 10 målsætninger indenfor 4 politikområder med dertil knyttede handlinger samt understøttende foranstaltninger.

Regeringen har iværksat en række initiativer på naturområdet for at følge op på de internationale mål, sådan som det bl.a. fremgår af regeringsgrundlaget fra 2007.

Teknologirådets forslag	Miljøministerens svar
3.1. Strategiske virkemidler	
3.1.1. En samlet national handlingsplan for biodiversitet	Som det fremgår af regeringsgrundlaget, arbejder regeringen på en række planer og programmer, der skal udvikle og skabe sammenhæng i naturpolitikken. Regeringen vil således inden udgangen af 2009 fremlægge en samlet

	<p>plan for, hvordan vi i kraft af indsatsen i forhold til Natura 2000-områder og vandrammedirektivet får flere naturarealer af høj kvalitet i Danmark.</p> <p>Miljøministeren har offentligt præsenteret tanker om en samlet naturplan for Danmark – NaturplanDK. Naturplanen skal fokusere på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • at skabe større og sammenhængende naturområder • at bidrage til en bedre natur med at udvikle den danske biodiversitet og • at give danskerne adgang til større naturoplevelser. <p>Planen vil samle og bygge oven på de mange initiativer, som regeringen allerede har sat i værk på naturområdet.</p> <p>Invasive arter er den næststørste trussel mod Danmarks natur. I maj 2008 blev en handlingsplan for invasive arter sendt i høring.</p> <p>Under biodiversitetskonventionen lægges der også vægt på de genetiske ressourcer for fødevarerplanter og husdyr. Derfor kan det særligt nævnes, at regeringen i 2008 har fremlagt "Den levende kulturarv - handlingsplan 2008-10 for jordbrugets plantegenetiske ressourcer". Den beskriver indsatsen for bl.a. bevaring af de genetiske ressourcer, herunder af de vilde slætninge til fødevarerplanterne, bæredygtig udnyttelse og formidling.</p>
<p>3.1.2. Viden og monitorering</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Etablering af et overvågningsprogram for at følge de danske arters og naturtyper tilstand via kortlægning af deres udbredelse og forekomst. Fokus på truede (rødlistede) og beskyttelseskrævede arter og naturtyper (herunder § 3 områder) • Etablering af en artsdatabase • Oprettelse af et målrettet forskningsprogram for biodiversitet med henblik på bedre brug af indsamlet data. Udarbejdelse af en analyse af, hvor meget areal der er nødvendigt for arternes trivsel. • Monitorering af effekten af forvaltningstiltag. • Etablering af mulighed for at offentliggørelse 	<p>Fra 2004 har det nationale naturovervågningsprogram været under opbygning indenfor rammerne af NOVANA, som er det Nationale Vand- og Naturovervågningsprogram.</p> <p>Allerede i den første overvågningsperiode er man kommet langt både med udviklingen af enkle og omkostningseffektive overvågningsmetoder og med anvendelsen af data både til nationale rapporteringer og udviklingen af forvaltningssværktøjer.</p> <p>Programmet er under revision, og der er i Miljøministeriet opmærksomhed på, at der er behov for justeringer både mht. hvilke arter og naturtyper, der overvåges, og i vægtningen mellem</p>

<p>den kan bidrage med oplysninger til overvågning.</p>	<p>lem forskellige typer af overvågning, herunder udvikling af egentlig effektovervågning ifm. naturforvaltningsmæssige tiltag.</p> <p>Endvidere udarbejder Danmarks Miljøundersøgelser løbende en rødliste for en lang række danske plante- og dyrearter.</p> <p>Kommunerne har med kommunalreformen fået ansvar for forvaltningen af den danske natur, og der er i regi af den fællesoffentlige Miljøportal opbygget et data-opsamlingsystem, hvor data indsamlet til forskelligt brug rummer et minimum af fælles parametre, så disse kan anvendes og analyseres i sammenhæng.</p> <p>Der er pt. udviklet metoder til den nationale mere intensive overvågning (NOVANA), en metode til kortlægning og dataindsamling på habitatdirektivets naturtyper (DEVANO), en parallel registrerings-metode til brug på § 3-arealer (besigtigelsesdata), og mulighed for opsamling af artsdata. Planen er, at dette skal udvikles så borgere, foreninger og lodsejere kan bidrage med data.</p> <p>I handlingsplanen for invasive arter, som netop er sendt i ekstern høring, er der en anbefaling om at etablere et system, der giver borgere adgang til at indrapportere fund af invasive arter. Borgerne kan derved medvirke til en overvågning af den danske natur.</p> <p>Der eksisterer i dag to sæt af indikatorer: det ene er Miljøministeriets sæt af indikatorer for Natur & Miljø, og det andet er regeringens sæt for bæredygtig udvikling.</p> <p>Indikatorerne for bæredygtig udvikling vil blive opdateret i sommeren 2008 og fremlagt i august 2008. Det er hensigten, at der fremover kun skal være et sæt af indikatorer. Derfor vil de to sæt af indikatorer smelte sammen, hvilket vil ske i løbet af 2009.</p> <p>Se endvidere svar vedr. afsnit 3.4.1., dot nr. 9</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Indførelse af "den store naturstatus" hvert femte år. 	<p>Den eksisterende viden om naturens status samles og formidles i forbindelse med den danske miljøtilstandsrapport, der udgives af Danmarks Miljøundersøgelser hvert 4. år. Den se-</p>

	<p>nexte tilstandsrapport udkom i 2005.</p>
3.2. Plads	
3.2.1. Ikke sektorspecifikt	
<ul style="list-style-type: none"> • Mere tænkning i større og dynamiske helheder og sammenhængende arealer • Etablering af fem til ti større områder med urørt natur • Udlægning af mere natur til urørt natur med fri dynamik samt gamle driftsformer • Etablering af et sammenhængende netværk med natur og arealer med økologisk drift • Etablering af glidende overgange mellem naturtyper, herunder "skovbufferzoner" samt opløsning af skarpe skel mellem skov og åbent land, hvor det er muligt • Beskyttelse og pleje af værdifulde områder, ikke mindst småbiotoper og halvkulturlandskaber 	<p>I dag sikrer især naturbeskyttelsesloven, at arealer med natur ikke længere arealmæssigt går tilbage. Der er derudover iværksat en række initiativer, som skal sikre at tilstanden af naturområderne yderligere styrkes i årene fremover.</p> <p>Et væsentligt initiativ er udpegningen af 5 områder til Danmarks første nationalparker. Den første nationalpark – den i Thy – forventes officielt indviet til efteråret. Formålet med nationalparkerne er bl.a. at styrke naturen i områderne gennem en sammenhængende og kontinuert forvaltning.</p> <p>Det skal endvidere nævnes, at der via landdistriktsprogrammet blandt andet er mulighed for tilskud til urørt skov.</p> <p>For Natura 2000 områderne er en samlet plan for hver Natura 2000 område under udarbejdelse i henhold til miljømålsloven, for at sikre at de truede naturtyper og arter, som findes i de enkelte områder, opnår gunstig bevaringsstatus. Natura 2000 planerne skal i 2010 følges op af kommunale handleplaner, der præciserer den konkrete forvaltningsindsats i hvert område. En af de prioriterede indsatser i perioden 2010-2015 er at skabe bedre sammenhæng i naturen indenfor områderne.</p> <p>Kommunerne har kompetencen til at planlægge for naturbeskyttelsesinteresserne i kommuneplanerne og skal som led i dette udpege økologiske forbindelser i landskabet med henblik på at forbedre dyrs og planters spredningsmuligheder og sikre at de økologiske forbindelser koordineres over kommunegrænserne.</p> <p>Kommunerne har hovedansvaret for naturpleje i Danmark. Kommunerne har pligt til at pleje de generelt beskyttede naturtyper (§ 3) og Natura 2000 områder, samt fortidsminder, som de selv ejer. Desuden har kommunerne adgang til at pleje fredede områder. De statslige arealforvaltende myndigheder, herunder Skov- og Naturstyrelsen, plejer de statsejede arealer. Ved drif-</p>

	<p>ten af statsskovene lægges der særlig vægt på at bevare og øge skovens biologiske mangfoldighed, og sikre, at hensynet til landskab, naturhistorie, kulturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv kan til gode ses. I statsskovene lægges der også særlig vægt på at fremme udviklings- og forsøgsvirksomhed for at fremme bæredygtig skovdrift til nytte for hele skovbrugserhvervet. I henhold til Lov om drift af landbrugsjord har lodsejere siden 2004 haft pligt til at rydde opvækst af træer og buske på bl.a. en række lysåbne naturarealer.</p> <p>Det er nødvendigt med en forøget naturplejeindsats, hvis vi skal bevare den danske biodiversitet. Der er behov for incitamenter til, at lodsejere fortsat vælger en ekstensiv og naturvenlig drift af deres naturarealer. Tilskud til naturpleje via landdistriktsprogrammet er her et vigtigt virkemiddel.</p> <p>Naturkvalitetsplanlægning er et frivilligt redskab, som er udviklet til kommunerne for at styrke administrationen af naturområderne og for at målrette gennemførelsen af naturpleje og naturforvaltning. De enkelte områders tilstand og udvikling kortlægges og naturområdernes tilstand vurderes efter en ensartet metode, så indsatsen kan prioriteres mod områder med særlig naturkvalitet og/eller særlige behov.</p> <p>Der henvises i øvrigt til 3.1.1</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Revision af regeringens mål om at fordoble skovarealet i Danmark således, at der i stedet kan træffes beslutning om at fordoble det samlede areal af skove og andre naturområder 	<p>Regeringen har i det nationale skovprogram fra 2002 revideret målsætningen om at fordoble skovarealet. Målsætningen skal nu udvikles med henblik på bl.a. at styrke naturindholdet. Dette betyder blandt andet, er der i forbindelse med såvel statslig som privat skovrejsning med tilskud sigtes mod flere åbne arealer og færre tilplantede arealer</p> <p>Se endvidere svar nr. 3.1.1</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Styrkelse af naturgenopretningen 	<p>Der afsættes årligt midler på finansloven til naturforvaltning. Midlerne anvendes til naturgenopretning, skovrejsning og friluftsliv. Indsatsen rettes desuden mod NATURA-2000 områderne.</p> <p>Fra 2006 er der afsat yderligere midler til naturpleje og naturgenopretning under den særlige vand- og naturindsats (en del af miljømilliarden).</p>

	<p>Inden for 11 indsatsområder gennemføres naturprojekter, som også bidrager til nedsat udledning af fosfor og nitrat.</p> <p>Også med landdistriktsprogrammet ydes der tilskud, der understøtter naturgenopretning. Der henvises i den forbindelse også til regeringsgrundlaget, hvor regeringen har fastsat et pejlemærke om 75 procent af midlerne i landdistriktsprogrammet for 2009 til 2013 til natur- og miljøindsats.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Etablering af en stor, statslig fond til opkøb og pleje af områder, der er vigtige for at opretholde den biologiske mangfoldighed i Danmark 	<p>Skov- og Naturstyrelsen administrerer en betydelig del af landets vigtige naturarealer. Desuden opkøbes løbende arealer til naturgenopretning. Det indgår i tilrettelæggelsen af driften, at naturarealerne sikres pleje for at opretholde og udvikle den biologiske mangfoldighed. I forbindelse med finanslov 2008 blev der afsat 5 mio. kr. til at undersøge nærmere, om det er muligt og hensigtsmæssigt at oprette en jordfordelingsfond for at fremme vand- og naturprojekter i fremtiden. Denne undersøgelse er i gang.</p>
3.2.2. Skovbrug	
<ul style="list-style-type: none"> Udlægning af 10 % af Danmarks skove som naturskove, det vil sige urørte skove uden skovdrift 	<p>Regeringens mål på skovområdet findes i det nationale skovprogram fra 2002. Det er målet at 10 % af det samlede skovareal skal have natur og biodiversitet som det primære driftsformål inden år 2040. Denne del af skovarealet vil bl.a. indeholde skovnaturtyper omfattet af habitatdirektivet, urørt skov og skov udlagt med gamle driftsformer.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Udlægning af resten af skovarealet (det areal, som ikke er udlagt som naturskov) som kulturskove, der drives efter bæredygtige, naturnære principper uden brug af gødning og sprøjtemidler 	<p>Skovprogrammet og skovloven fra 2004 tilskynder en omstilling til naturnær skovdrift, der indebærer at skovene skal drives efter bæredygtige, naturnære principper. Der findes tilskudsordninger i landdistriktsprogrammet til "bæredygtig skovdrift" rettet mod det private skovbrug, der kan understøtte omlægningen til mere naturnær skovdrift. I statsskovene er man allerede fra 2005 begyndt på en omlægning til naturnær skovdrift. Omlægningen forventes implementeret over de kommende 80-100 år. I statsskovene anvendes pesticider som udgangspunkt kun ved bekæmpelse af invasive arter som f.eks. bjørneklo og brugen af gødning er stærkt begrænset.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Beskyttelse af den gamle, danske bøgeskov. Træerne i alle de "gamle" løv- 	<p>Omstillingen til naturnær skovdrift i statsskovene vil fremme anvendelsen af hjemmehørende</p>

<p>skovsarealer bør kun fældes i takt med, at nye vokser op, områderne må ikke anvendes til nåleskov eller andre driftsformer, og jordbunden må ikke harves i bredden, gødskes eller sprøjtes</p>	<p>træarter herunder bøg. Den naturnære drift indebærer, at der efterlades flere gamle træer, mere dødt ved og samtidigt begrænses jordbearbejdningen. Gennemførelse af habitatdirektivet vil desuden betyde, at det bl.a. gennem frivillige aftaler med private skovejere skal sikres at større arealer med bl.a. bøgeskov fortsat skal være bøgeskov.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Udlægning af en del af bøgeskova-lerne til urørt skov, hvor den biologiske mangfoldighed fremover får helt frit spil. Dette mod kompensation til private skovejere 	<p>Der er allerede i udlagt arealer med urørt bøgeskov i statsskovene og i private skove med tilskud. Det forventes, at private skovejere fra 1. september 2008 vil kunne søge tilskud målrettet mod sikring af naturmæssigt særlig værdifuld skov herunder som urørt skov i medfør af skovlovens § 25.</p>
<p>3.2.3. Landbrug</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Omlægning af landbrugsstøtten, så mindst 10 % af støtten anvendes til pleje af de naturområder, der også er landbrugsjord (det vil sige enge, overdrev, heder og moser) 	<p>EU's fælles landbrugspolitik er i øjeblik ved at gennemgå et såkaldt sundhedstjek, hvor Kommissionen har fremsat forslag til ændringer den 20. maj 2008. Kommissionen foreslår blandt andet en revision af den såkaldte artikel 69. Kommissionen foreslår således, at medlemslandene efter eget valg fra 2010 fremover skal kunne anvende op til 10 % af de nationale budgetlofter for direkte støtte til særlige programmer for landmænd (ny art.68). Støtten kan blandt andet anvendes til særlige typer af landbrug, som er vigtige for beskyttelse af miljøet eller for forbedringer af kvaliteten og markedsføringen af landbrugsprodukter.</p> <p>Kommissionen foreslår bl.a. også, at de medlemslande, som ønsker at anvende ordningen skal meddele dette til Kommissionen senest den 1. august 2009.</p> <p>Regeringen arbejder for, at artikel 69 gøres til et muligt og mere fleksibelt virkemiddel i forbindelse med gennemførelsen af EU's politikker i forhold til kvalitet, miljø og natur.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Øgning af den obligatoriske modulation, det vil sige konvertering af midler fra traditionel landbrugsproduktion til produktion af naturværdier. Den obligatoriske modulation skal dog være ens for alle landmænd inden for EU. 	<p>I forbindelse med sundhedstjekket foreslår Kommissionen også en stigende modulering med 2 % om året fra 2009 til 2012 i alt 8 %. Sammenlagt med den eksisterende modulering på 5 % bliver den samlede modulering i 2012 13 %. De første 5.000 €, der udbetales til en landmand, er fortsat fritaget for modulation.</p> <p>Kommissionen foreslår endvidere, at der i tillæg</p>

	<p>til modulering, indføres en progressiv reduktion af de større støtteudbetalinger.</p> <p>Kommissionen foreslår endelig, at de beløb, der inddrages ved udvidet modulering og progressiv reduktion, ubeskåret skal kunne anvendes i det medlemsland, hvor provenuet er opnået. De inddragne beløb foreslås overført fra den generelle landbrugsstøtte til landdistriktspolitikken til håndtering af klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet (nye udfordringer).</p> <p>Regeringen støtter Kommissionens forslag.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Etablering af statslige bonusordninger for forsumpning / genskabelse af vådområder på braklagte marginaljorder 	<p>Der henvises i øvrigt til 3.3.1.</p>
3.2.4. Fiskeri	
<ul style="list-style-type: none"> Forbud mod fiskeri i en række større, udvalgte områder både i fjorde og i øvrige farvande, og fortsættelse af reguleringen af fiskeriet med kvoter 	<p>Arbejdet med de supplerende udpegninger af de marine Natura 2000 områder i danske farvande er i gang. Det forventes, at der vil ske en udvidelse af nogle af de eksisterende Natura 2000 områder og at der vil blive udpeget nye områder, især i Nordsøen.</p> <p>Forslag til udpegnings af Natura 2000 områder vil blive sendt i høring til berørte erhverv og miljøorganisationer. Når områderne er udpeget og godkendt, skal der udarbejdes Natura 2000 planer, som bl.a. kan betyde regulering af fiskeriet i områderne.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Udpegnings af 5-10 større nye værdifulde havområder som "urørt" hav uden menneskelige aktiviteter såsom fiskeri. Områderne bør generelt være større og mere sammenhængende end de nuværende habitat-områder 	<p>Det vil endvidere blive vurderet at inddrage dette forslag i de fremtidige overvejelser omkring implementeringen af havstrategidirektivet i danske farvande. Se også svaret i forrige dot.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Udvikling og implementering af indikatorer for fiskeriets påvirkning af biodiversiteten på alle niveauer 	<p>Spørgsmålet om indikatorer vil indgå i overvejelserne omkring forvaltningen af Natura 2000 og forventes inddraget i arbejdet med implementeringen af havstrategidirektivet.</p>
3.3. Naturen bliver ensformig	
3.3.1. Ikke sektorspecifikt	
<ul style="list-style-type: none"> Genskabelse af den naturlige hydrologi ved at slippe kilder og vandløb fri og ved "forsumpning" af marginaljorder både i skove og i det åbne land. 	<p>Genskabelse af den naturlige hydrologi i form af genopretning af ådale og ophør med vandløbsvedligeholdelse er omkostningseffektive virkemidler med mange gevinster. Virkemidlerne kan bl.a. medføre, at vandløb med tiden genfinder</p>

	<p>den naturlige dynamik med periodiske oversvømmelser af ånære arealer og et rigere dyre- og planteliv i og omkring vandløbet til følge.</p> <p>Som led i udmøntningen af VMPIII, naturforvaltningsmidler og miljømiliarden bliver der således i betydeligt omfang genskabt naturlig hydrologi i mange ådale ved at stoppe dræn og grøfter, fjerne pumper, stoppe / reducere vandløbsvedligeholdelse.</p> <p>Også i forbindelse med indførelse af naturnær skovdrift i statsskovene genoprettes løbende mange mindre vådområder for at skabe bedre økologisk tilstand og publikumsoplevelser. Tilsvarende giver den nye skovlov muligheder for udlæg af urørt skov, som kan omfatte vandlidende arealer, som det er vanskeligt at opnå en god driftsøkonomi på. Disse kan overgå til naturlig hydrologi.</p> <p>Et væsentligt virkemiddel i de kommende vandplaner vil være etablering af flere vådområder - bl.a. i ådalene.</p> <p>Også landdistriktsprogrammets tilskud til vådområder understøtter denne indsats.</p>
<p>3.3.2. Skovbrug</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Ophør med al skovdrift i statsskovene. Vedtagelse af, at statsskovenes primære formål skal være at producere biodiversitet 	<p>Formålet med statsskovene er ikke alene produktion af biodiversitet, men af en række forskellige samfundsmæssige goder - ikke mindst gode friluftoplevelser for os alle. Det er muligt både at øge og sikre biodiversiteten i skovene, uden at der skal så drastiske tiltag til som helt at ophøre med al skovdrift. Der er derfor ikke i skovprogrammet et mål om at ophøre med al skovdrift i statsskovene.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Udpegning og fredning af nøglebiotoper i skovene 	<p>Det er ikke hensigten generelt at sikre nøglebiotoper i skovene ved fredning. Det skal derimod ske ved information, tilskud til grønne driftsplaner og ved frivillige aftaler med tilskud. En meget stor andel af de private skove har søgt og fået tilskud til grønne driftsplaner, der viser hvor nøglebiotoperne findes.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Opløsning af skarpe skel mellem skov og åbent land ved at etablere "bufferzoner" omkring skovene, hvor naturen kan udfolde sig, og hvor græsning kan udgøre et naturligt element 	<p>Med skovloven fra 2004 er det nu muligt for den enkelte skov ejer uden tilladelse efter skovloven at etablere åbne naturarealer på op til 10 pct. af skovens areal.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af en naturindkøbsliste med ønsker til arter og biotoper samt deres placering, så skovejerne kan byde ind efter et licitationsprincip. Midlerne til en sådan ordning kan eventuelt tages fra de midler, der i dag bruges på driften af de statslige skove 	<p>Det forventes, at private skovejere fra 1. september 2008 vil kunne søge tilskud til målrettet sikring af naturmæssigt særligt værdifuld skov.</p>
<p>3.3.3. Landbrug</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Reduktion af kvælstofbelastningen af naturen – helst ned til halvdelen af den nuværende belastning • Fortsættelse af optimeringen af landbrugets gødsning og sprøjtning, så udledningen af skadelige stoffer til vandløb og de indre farvande mindskes, og følg op på målene for mindsket udledning i så god tid, at de kan nås • Fremme anvendelsen af udledningshæmmende dyrkningsystemer, hvor overskydende næringsstoffer søges opfanget i biomasseproduktion (f.eks. til bioenergi), inden de når afløb og hav. 	<p>Det er en del af regeringsgrundlaget at sikre en langsigtet forbedring af vandmiljøet i åer, søer og fjorde og ved kysterne. Der er allerede opnået en række resultater med Vandmiljøplanerne, hvor kvælstofudvaskningen er halveret og ammoniakemissionen reduceret med ca. 1/3 i forhold til niveauet i 1980erne.</p> <p>Med Vandmiljøplan III er fastsat yderligere krav, og ved midtvejsevalueringen, der vil foregå i efteråret 2008, vurderes det, om udviklingen går i den rigtige retning eller om der er brug for yderligere tiltag. Se også svaret vedr. afsnit 3.5., dot nr. 1.</p> <p>Herudover arbejdes med en række initiativer i forbindelse med implementeringen af Vandrammedirektivet og Natura 2000 direktiverne.</p> <p>Herudover vil regeringen i en ny strategi for bæredygtig udvikling fremlægge en række tiltag, som sætter fokus på blandt andet trusler mod biodiversiteten.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Reduktion eller fuld udfasning af pesticidforbruget ved at fremme økologisk jordbrug. Undgå at bruge pesticider præventivt, og søg at regulere pesticidanvendelsen, så den bruges målrettet – som en jordbrugers ”nødhjælp”, når katastrofen er ved at ske 	<p>Det er en del af regeringsgrundlaget at pesticidforbruget skal reduceres. Den nuværende pesticidplan er i gang med at blive evalueret og i den indgår både fremme af økologisk jordbrug og rådgivning til mere målrettet brug af pesticider. Endvidere arbejdes der på at udvikle en ny og mere retvisende indikatorer, der i højere grad måler pesticidanvendelsens skadevirkninger, og der supplerer eksisterende indikatorer, så der mere målrettet kan sættes ind over for disse virkninger.</p>
<p>3.3.4. Fiskeri</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Begrænsning af udledning af nitrat og kvælstof og andre skadelige stoffer fra land og by til hav 	<p>Der henvises til svar under 3.3.3.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kritisk vurdering af fiskerimetoder som f.eks. bundtrawl og muslingeskrab 	<p>Vurdering af fiskeriets, herunder redskabernes påvirkning af biodiversiteten, indgår bl.a. i ar-</p>

	<p>bejdet med forvaltningen af Natura 2000 områderne og forventes inddraget i arbejdet med implementeringen af havstrategidirektivet. Dette arbejde bygger blandt andet på den netop reviderede fiskerilov.</p>
3.4. Andre virkemidler	
3.4.1. Folkelig forankring og ejerskab	
<ul style="list-style-type: none"> • Styrkelse af naturvejlederordningen og opsætning af klarere mål for forståelsen af biodiversitet og dens beskyttelse i fagene "natur og teknik" og "biologi" i alle folkeskolens og gymnasiets klasser 	<p>Skov- og Naturstyrelsen samarbejder med FriLuftsrådet om drift og udvikling af den danske Naturvejlederordning gennem et Fællessekretariat.</p> <p>Gennem naturvejledning mv. konkretiseres begrebet biodiversitet og dens beskyttelse gennem etablering af naturskoler, økobaser mv.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Målretning af oplysning om den biologiske mangfoldigheds betydning til børn, unge og voksne 	<p>Skov- og Naturstyrelsen udarbejder materiale (trykt, på nettet) til indskolingen ("Følg ræven i naturen"), de mindre klasser ("Emma og ræven") og mellemtrinnet ("Det er også min natur"). Endvidere indgår emnet i formidlingen gennem naturvejledning, aktiviteter på de ca. 50 naturskoler, udgivelse af vandretursfoldere mm.</p> <p>Med hensyn til nationalparker henvises til 3.4.1 dot 5.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Bedre uddannelse af landmænd i naturforståelse 	<p>På Fødevarerministeriets område bidrager flere indsatser direkte eller indirekte til uddannelse af landmænd i naturforståelse.</p> <p>Under landdistriktsprogrammet 2007-2013 bidrager støtteordningerne Innovation og udvikling i primært jordbrug og skovbrug og Innovation og udvikling i forarbejdningssektoren til formålet gennem ydelse af støtte til demonstration, information og viden om processer og teknologier indenfor det primære jordbrug og forarbejdningssektoren.</p> <p>Under samme program bidrager støtteordningen for Natur- og miljøprojekter indirekte til bedre naturforståelse blandt landmænd.</p> <p>By- og Landskabsstyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen har i samarbejde med Dansk Landbrugsrådgivning udgivet en række informationsmaterialer til landmænd og landbrugsskoleelever om naturbeskyttelse. Der kan nævnes "Landbrugsdrift i Natura 2000 områder", "Land-</p>

	brug og Natura 2000" og " Naturen i Landbruget".
<ul style="list-style-type: none"> • Tilskud til naturplaner for det enkelte landbrug 	Landdistriktsprogrammets "Natur- og miljøprojekter" rummer blandt andet tilskud til naturplaner, som indgår som led i projekter vedrørende større geografisk sammenhængende områder.
<ul style="list-style-type: none"> • Anvendelse af de kommende nationalparker som pædagogiske "forståelsesområder" 	<p>Naturformidling bliver ifølge nationalparkloven en vigtig opgave i de kommende nationalparker, f.eks. ved at styrke og koordinere formidlingen gennem udbygning og etablering af aktiviteter, servicefunktioner og faciliteter.</p> <p>Miljøministeriet bidrager til at nationalparkerne kan blive pædagogiske forståelsesområder både for lokale skoler og for skoler fra hele landet. Som konkret eksempel kan nævnes projektet "mitvadehav.dk" fra den kommende Nationalpark Vadehavet.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Styrkelse af befolkningens oplevelsesmuligheder i naturen, herunder fri adgang til udyrkede arealer og langs hegn og skel 	<p>Skov- og Naturstyrelsen arbejder aktivt med at skabe rammerne for befolkningens oplevelsesmuligheder såvel indenfor statens arealer som udenfor til forskellige målgrupper og deres ønsker. For eksempel er der taget initiativ til nye stier, mountainbikeruter og "blå ruter" på havet til kajaksejlere. Der findes i dag flere hundrede hundeskove, teltpladser, shelters, bålpladser m.v. og antallet øges løbende. Nye offentligt tilgængelige (bynære) arealer, primært statslig skovrejsning, giver løbende borgerne bedre mulighed for at komme tæt på naturen. Og et projekt med fri teltning i statsskovene er udviklet de seneste år.</p> <p>Desuden er der afsat i alt 50 mio. kr. i perioden 2007 – 2009 til lokale grønne partnerskaber om projekter, som har til formål at fremme mulighederne for friluftsliv og formidling af naturen mv.</p> <p>Der er i Naturbeskyttelsesloven fri adgang til udyrkede arealer, men ikke langs hegn og skel i det åbne land. Der satses fremover mere på at etablere stier, bl.a. gennem partnerskaber med kommunerne.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Inddragelse af befolkningen i landdistrikterne f.eks. gennem de nydannede lokale aktionsgrupper, der kan skabe rammerne for lokal debat om den udvikling, der skal være, og hvordan der skal prioriteres 	<p>De lokale aktionsgrupper, som nedsættes under programmet, bistår med prioritering af støtteansøgninger fra lokalområdet.</p> <p>Indsatsen har dog som primært formål at skabe nye arbejdspladser, diversificering af økonomien og gode levevilkår i landdistrikterne.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af naturkanon, der skal beskrive, hvad natur er. En samling af eksempler skal illustrere, hvor bredt naturbegrebet er 	<p>En naturkanon kan være et redskab til at inspirere danskerne til at lære om og kende deres egen natur.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Løbende formidling til pressen om biodiversitetens tilstand. Dette på baggrund af løbende overvågning 	<p>Tilstanden for biodiversiteten formidles løbende til pressen i forbindelse med offentliggørelsen af overvågningsprogrammets afrapportering samt Danmarks afrapporteringer til naturdirektiverne.</p> <p>Miljøministeriet tilstræber en aktiv og åben formidling til pressen, og som noget nyt præsenterer ministeriet i nærmeste fremtid en samlet fremstilling af udvalgte biodiversitetsindikatorer, der bygger på overvågningen. Dette arbejde udspringer af et fælleseuropæisk samarbejde med at udvikle indikatorer for biodiversitet (se også svar vedr. afsnit 3.1.2.).</p>
<p>3.4.2. Andre forslag</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse og vedtagelse af en tværgående lov om biologisk mangfoldighed f.eks. i lighed med implementeringen af vandrammedirektivet på tværs af sektorer • Regelforenkling, f.eks. sammenlægning af naturbeskyttelsesloven og skovloven • Udbredelse af 2010-målet til alle landets kommuner, således at det kan indgå som en selvfølgelig baggrund for de kommende kommuneplaner • Revision af naturbeskyttelseslovens § 3 således, at beskyttelsen bliver permanent 	<p>Der er ikke aktuelle planer om, at sammenskrive eller revidere Naturbeskyttelsesloven og Skovloven. Der er heller ikke aktuelle planer om at udarbejde en særlig Lov om biologisk mangfoldighed, da essensen af biologisk mangfoldighed indgår som en del af formålet i hele natur-, miljø- og planlovgivningen for blandt andet at skabe integration af hensynet i sektorerne.</p> <p>De vigtigste led i arbejdet med at nå 2010-målet om at standse tilbagegangen i biodiversiteten er den fortsatte indsats for at beskytte Danmarks natur, som det i dag sker gennem beskyttelsen af naturområder og de vilde plante- og dyrearter indenfor den eksisterende natur-, miljø- og planlovgivning mv.</p> <p>Der er en god dialog med kommunerne om indsatsen for at nå 2010-biodiversitetsmålet, hvor adskillige kommuner deltager i danske og nordiske projekter om at arbejde lokalt og konkret for at forbedre biodiversiteten. By- og Landskabsstyrelsen åbner snart en særlig hjemmeside, der har fokus på kommunernes arbejde med biodiversitet og bl.a. indeholder mulighed for at kommunerne kan indmelde projekter og der igennem inspirere hinanden.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Anvendelse af aktiv naturgenopretning som et virkemiddel både lokalt og nationalt 	<p>Naturforvaltningsindsatsen gennemføres af Skov- og Naturstyrelsen ud fra nationale interesser, men med lokale behov som en central overvejelse. Styrelsens decentrale system, 19</p>

	<p>lokale enheder, står for selve projekternes realisering. I den forbindelse sker der inddragelse af lokale brugergrupper og myndigheder, herunder kommuner.</p> <p>En central interesse i forbindelse med alle projekter er at give lokalbefolkningen adgang til naturområderne. Dermed sikres varetagelsen af såvel nationale som lokale interesser. Herudover er der flere samarbejdsaftaler med kommuner om en koordineret indsats for natur og bynær skovrejsning. Den kommunale indsats for naturgenopretning supplerer den statslige indsats.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af anvisninger til kommunerne vedr. erstatninger for biodiversitetsfremmende indgreb 	<p>Indenfor den generelle naturbeskyttelse (§ 3 administrationen) kan kommunerne anvende krav om erstatningsbiotoper ved tab eller ødelæggelse af naturområder, hvis reetablering ikke er muligt. Der er ikke aktuelle planer om udarbejdelse af anvisninger til kommunerne vedr. erstatningsberegninger.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Udbredelse af større forståelse for vigtigheden af hensynet til biologisk mangfoldighed i sektorerne 	<p>Gennem årene har der navnlig i forhold til landbruget løbende været informeret om vigtigheden af at beskytte naturen. Senest har By- og Landskabsstyrelsen i samarbejde med Dansk Landbrugsrådgivning udgivet hæftet "Naturen i landbruget", der er udkommet i 1. oplag i 2008. Med hæftet er det hensigten at give landmænd og andre, som ejer små eller store naturområder inspiration til, hvordan man kan sikre, pleje og udvikle naturområderne til gavn for de vilde planter og dyr og til glæde for mennesker. Se også svar vedr. 3.4.1., dot nr. 3</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Økonomisk kompensation til sektorerne for de initiativer, der sættes i værk 	<p>Med landbrugsstøtten, herunder landdistriktsprogrammet, naturforvaltningsmidlerne og miljømilliarden m.v. ydes kompensation til de, der indgår i naturgenopretnings-, skovrejsnings- og naturplejeprojekter osv.</p> <p>Det skal endvidere nævnes, at realiseringen af de internationale forpligtelser i Natura 2000-områder kan indebære, at landmænd og skovejere bliver mødt med krav om f.eks. at skulle gennemføre en særlig drift eller tåle, at der gennemføres naturgenopretning på deres arealer. Myndighederne skal som udgangspunkt søge at indgå en aftale med lodsejeren, der derigennem kompenseres for evt. tab, eller ved at træffe en afgørelse, hvis en aftale ikke viser sig mulig, jf. skovlovens kap. 4 og naturbeskyt-</p>

	<p>telseslovens kap. 2 a. Ejeren har krav på erstatning for de forventede tab, der kan dokumenteres som følge af afgørelsen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse og implementering af handlingsplaner for alle de rødlistede arter 	<p>Miljøministeriet anvender allerede i dag med succes handlingsplaner for at forbedre forholdene for rødlistede arter, men det er ikke hensigtsmæssigt eller realistisk at sikre de over 3000 rødlistede arter med handlingsplaner.</p> <p>Handlingsplaner for enkelte arter er under udarbejdelse. Om mange rødlistede arter er der ikke tilstrækkelig viden til, at der kan udarbejdes handlingsplaner. For en lang række andre arter er der imidlertid tilstrækkelig viden om arternes forekomster og udbredelse og hvad der kan gøres for at hjælpe dem.</p> <p>Miljøministeriet vil opstille kriterier til prioritering af, hvilke arter der kan udarbejdes handlingsplaner for, på linje med hvad der sker i EU-regi og en række andre medlemslande. På baggrund heraf opstilles en prioriteret liste over de arter, Miljøministeriet vil søge at udarbejde og gennemføre handlingsplaner for i de kommende år.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Indførelse af simpel målsætning og plejepligt efter behov som standard for alle beskyttede naturområder 	<p>Som nævnt under omtalen af naturpleje er det med udviklingen af systemet til naturkvalitetsplanlægning for naturen udenfor Natura 2000 områder muligt på et ensartet og vidensbaseret grundlag at vurdere områdernes naturtilstand og vurdere dem i forhold til 5 målklasser i lighed med dem, der anvendes indenfor Natura 2000- og vandplanlægningen. Der henvises i øvrigt til afsnit 3.2.1.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af en naturforordning i lighed med fredskovsforordningen fra 1805 med det formål, at der altid stilles krav om passende kompensation i form af øgning af lignende naturarealer i samme landskab eller på samme egn, hvis natur nedlægges 	<p>Der er ingen aktuelle planer om at udarbejde en naturforordning i lighed med fredskovsforordningen fra 1805.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af lovgivning mod jagt i beskyttede områder – f.eks. lovgivning mod fuglejagt i fuglebeskyttelsesområderne til vands og på alle statens arealer på land 	<p>Fuglebeskyttelsesdirektivet indeholder ikke krav om jagtforbud i fuglebeskyttelsesområder. Der kan drives jagt i områderne, forudsat at der er tale om bæredygtig jagt, sådan som det også fremgår af EU-vejledningen.</p> <p>Ved bæredygtig jagt forstås, at jagten ikke forringer artens bevaringsstatus som helhed. Under disse forudsætninger vil bæredygtig jagt på</p>

	<p>fugle i fuglebeskyttelsesområder ikke påvirke biodiversiteten negativt. På denne baggrund vurderes det, at et forbud mod jagt i fuglebeskyttelsesområder ikke vil medvirke til at fremme biodiversiteten.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejdelse af en vandmiljøplan IV eller V med reduktion af kvælstofudledning til 25 % af 1985 niveau 	<p>Som det fremgår af regeringsgrundlaget vil regeringen sikre en langsigtet forbedring af vandmiljøet i vore åer, søer og fjorde og ved vore kyster.</p> <p>Regeringen vil fremlægge konkrete forslag til, hvordan de nye vandmiljømål skal nås omkostningseffektivt og målrettet i Vandmiljøplan IV, herunder ved ekstensivering af landbrugsdriften i ådale. En Vandmiljøplan IV skal tage højde for erfaringerne fra Vandmiljøplan III og for EUs landbrugspolitik.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Styrkelse af økologisk jordbrug 	<p>Fødevareministeriet ønsker at styrke rammerne for at udvikle den danske økologiske produktion til et marked med stigende efterspørgsel. Dette sker bl.a. gennem den nye økologilov, som træder i kraft 1. januar 2009.</p> <p>Under landdistriktsprogrammet yder Fødevareministeriet tilskud til økologisk jordbrug gennem miljøbetinget tilskud og tilskud til omlægning til økologisk jordbrugsproduktion.</p> <p>Der gives også tilskud til fremme af produktion og afsætning af økologiske fødevarer. Bl.a. til et rejsehold – Økologisk Fødevarerådgivning, der skal rådgive små og mellemstore økologer.</p> <p>Endelig ydes der under både landdistriktsprogrammet og innovationsloven tilskud til innovative investeringer i den økologiske sektor.</p> <p>Generelt understøttes den økologiske sektor gennem ambitiøs forskningsindsats, der kan sikre en vidensbaseret udvikling af sektoren.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Implementering af anbefalingerne i nogle af de større rapporter, der er kommet i de seneste år, herunder navnlig Wilhjelmrapporten fra 2001 	<p>Regeringen har siden 2001 styrket indsatsen for natur og biodiversitet markant. Regeringens indsats sigter både mod at beskytte eksisterende naturværdier og mod genopretning af natur.</p> <p>Det er dog vigtigt at understrege, at tilbagegangen for naturen er sket over en lang periode. Det er derfor nødvendigt med en langvarig og vedholdende indsats for at rette op på fortidens synder.</p>

	<p>Wilhelmrapporten lagde op til en ny naturtænkning og stillede forslag om, at der skulle etableres store sammenhængende naturområder. Den kommende NaturplanDK vil følge op på denne anbefaling.</p> <p>I relation til implementering af anbefalinger fra nogle af de seneste års større rapporter, herunder navnlig rapporten fra Wilhelmmudvalget, skal der henvises til mit svar af 11. april 2008 på FMPU spørgsmål 180 (alm. del) stillet af Ida Auken (SF).</p>
<p>3.5. Implementering</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Sikring af, at allerede vedtagne handlingsplaner for pesticider og for vandmiljøet overholdes. Vi er sakket agterud, og grænserne bliver hele tiden rykket foran os 	<p>Som nævnt vil VMPIII blive midtvejsevalueret i 2008 med henblik på at en vurdering af, om der er behov for yderligere tiltag, ligesom det af regeringsgrundlaget fremgår, at der skal udarbejdes en VMPIV. Ligeledes er der – som også nævnt – en evaluering i gang af den nuværende pesticidplan. Regeringen har intention om at fastholde de allerede vedtagne målsætninger i VMPIV og Pesticidplanen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Udvikling af kommuneplanstrategier og –planer, der styrer udviklingen i en retning, der på forskellig vis tilgodeser natur og miljø • Udvikling af tværkommunale samarbejder om naturindsatsen • Sikring af, at kommunerne får bedre redskaber og virkemidler til at implementere målene • Sikring af, at der på nationalt niveau afsættes ressourcer, der svarer til de 2010-mål, Danmark har forpligtet sig på 	<p>Planloven indeholder bestemmelser om, at kommuneplanerne skal varetage naturbeskyttelsesinteresserne, naturområderne og de økologiske forbindelser samt af potentielle naturområder og potentielle økologiske forbindelser. Dette er bl.a. udmøntet i, at kommuneplanerne skal indeholde retningslinjer for naturbeskyttelsesinteresserne, at der skal udpeges et netværk af naturområder, at dette netværk skal gå på tværs af kommunegrænserne, at naturområder og naturnetværk skal beskyttes mod byvækst, veje, tekniske anlæg og andet der kan forringe den biologiske mangfoldighed.</p> <p>By- og Landskabsstyrelsen understøtter kommunernes planlægning gennem samarbejder, hvor kommuner udarbejder eksempler på planlægning af naturnetværk og anvendelse af metoden til naturkvalitetsplanlægning. Der er udarbejdet en række rapporter og en eksempelsamling om økologiske forbindelser til inspiration for kommunerne og der afholdes løbende konferencer, seminarer, kurser mv. til gensidig udvikling af kommunernes strategier, planer og administration.</p>

	<p>By- og Landskabstyrelsen har udviklet en hjemmeside, som indeholder en værktøjskasse for kommunerne i deres arbejde med 2010 biodiversitetsmålet samt et netværk, hvor kommunerne kan udveksle ideer og eksempler på deres indsats til gensidig administration.</p> <p>Det skal nævnes, at Miljøministeriet og kommunerne samarbejder om mange lokale projekter.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Indførelse af en streng fortolkning af husdyrlovens beskyttelsesbestemmelser bl.a. ved lokalisering og udvidelse af kommende besætninger 	<p>Der er fastsat nye regler om miljøgodkendelser af husdyrbrug, således at husdyrbrug skal miljøgodkendes ved udvidelse eller ændring. I forbindelse med disse godkendelser gælder et fastlagt miljøbeskyttelsesniveau i forhold til kvælstof, fosfor, lugt og ammoniakbelastning i forhold til lokale naturområder.</p> <p>Der er lagt vægt på, at miljøgodkendelser skal fremme anvendelse af miljøteknologi f.eks. ved krav om anvendelsen af BAT. Regeringen giver under handlingsplanen for miljøeffektiv teknologi støtte til udvikling af miljøeffektive landbrugsteknologier.</p>